

Zakon Br. 02/L-52

O PREDŠKOLSKOM VASPITANJU

Skupština Kosova,

Na osnovu Poglavlja 5.1. (e) i 9.1.26 (a) Ustavnog Okvira za Privremenu samoupravu na Kosovu (Uredba UNMIK-a br. 2001/9 od 15. maja 2001. godine),

U cilju uspostavljanja pravnog osnova za uređivanje, unapređivanje i poboljšanje predškolskog vaspitanja;

Usvaja:

ZAKON O PREDŠKOLSKOM VASPITANJU

I.OPŠTE ODREDBE

Definicije

Član 1.

Predškolsko vaspitanje referiše se ranijem vaspitanju poznatih vaspitača za decu predškolskog uzrasta.

Vaspitanje dece sa posebnim potrebama odnosi se na posebno vaspitanje dece sa oštećenjima Čula, fizičkim oštećenjima, poteškoćama u učenju, socijalnim, emocionalnim i komunikativnim poremećajima.

Sveobuhvatnost (vidi Konvenciju o pravima deteta, Član 2.) – Države ugovornice ove Konvencije æe poštovati i obezbeđivati prava utvrđena ovom Konvencijom svakom detetu koje se nalazi pod njihovom jurisdikcijom bez ikakve diskriminacije i bez obzira na rasu, boju

kože, pol, jezik, veroispovest, političko ili drugo uverenje, nacionalno, etničko ili socijalno poreklo, imovinsko stanje, onesposobljenost, rođenje ili drugi status deteta, njegovog roditelja ili zakonskog staratelja.

Kao **Predškolske institucije** mogu se definisati objekti ili konventirane kuće koje su specijalno izgrađene za pružanje predškolskih programa i koje ispunjavaju i razvijaju dečje vaspitne potrebe do njihovog upisa u osnovnu školu. Ove institucije pružaju usluge sa punim rasporedom radnog vremena, sa pola radnog vremena i radno vreme se može produžiti i u toku večeri.

Ostale predškolske institucije, ovde spadaju sve ostale predškolske institucije, osim onih javnih znači predškolskih privatnih institucija, Centri zasnovani u zajednici itd.

Dečja zaštita (vidi Konvenciju Dečjih prava, Član 19.)

-Države ugovornice će preduzeti odgovarajuće zakonske, administrativne, socijalne i obrazovne mere za zaštitu deteta od svih oblika fizičkog ili mentalnog nasilja, povređivanja ili zlostavljanja, zapostavljanja ili nemarnog postupanja, maltretiranja ili eksploatacije, uključujući seksualno zlostavljanje, dok je pod brigom roditelja, zakonskih zastupnika ili bilo koje druge osobe koja se brine o detetu.

Učestvovanje roditelja se odnosi na uključivanje roditelja u aranžmane predškolskih institucija radi pružanja pomoći i doprinošenja efikasnijem donošenju odluka u vaspitavanju njihove dece, aktivnosti koje podržavaju njihov plan i program koje pomažu delovanje predškolskih institucija.

Programi predškolskog vaspitanja se odnose na usluge pružene za vaspitanje i rani razvoj u javnim predškolskim institucijama, predosnovnim odelenjima, ostalim predškolskim institucijama i porodici.

Standardi predškolskog vaspitanja odnose se na uputstva iz MONT-a, koja predstavljaju esencijalne zahteve za pružanje predškolskog vaspitanja na Kosovu.

Član 2.

2.1. Predškolsko vaspitanje je sastavna alka jedinstvenog sistema vaspitanja i obrazovanja na Kosovu.

2.2. Predškolsko obrazovanje obuhvata decu do njihovog upisa u osnovnu školu.

2.3. Obuhvatanje dece predškolskim vaspitanjem se reguliše administrativnim uputstvom.

2.4. Nastavak predškolskog vaspitanja je dobrovoljan.

Ciljevi predškolskog vaspitanja

Član 3.

Ciljevi zakona o predškolskom vaspitanju su normativno institucionalna uređenja predškolskog vaspitanja u predškolskim institucijama, sa kojima se postiže:

- (a) Da se podstakne sposobnost da shvati i prihvati sebe i ostale;
- (b) Da se podstakne sposobnost za razgovore, da se prihvate razlike i da učestvuju u grupama;
- (c) Da se podstakne sposobnost za prepoznavanje i iskazivanje emocija i manifestaciju emotivnih doživljaja;
- (d) Da se podstakne interesovanje, istraživački duh, intuicija i mašta i da se razvije nezavisno mišljenje;
- (e) Da se podstakne jezični razvoj i ostalo komuniciranje za efikasnu i kreativnu upotrebu jezika, kako bi kasnije pomoglo u pisanju i čitanju;
- (f) Da se podstakne sposobnost i umetničko izražavanje;
- (g) Da se transferiše znanje u raznim naučnim oblastima i svakodnevnom životu;

- (h) Da se podstaknu telesni i psihički razvoj;
- (i) Da se podstakne nezavisnost dece za održavanje lične higijene i staranju o svom zdravlju;
- (j) Da se podstaknu pozitivan odnos prema životnoj sredini i povećanje svesti o ekološkoj sredini.

Principi vaspitanja u predškolskim institucijama

Član 4.

Vaspitanje u institucijama predškolskog obrazovanja zasnivaju se na ovim principima:

- (a) Ravnopravnost;
- (b) Sveobuhvatnost;
- (c) Demokratija;
- (d) Autonomnost osoblja;
- (e) Profesionalnost i odgovornost;
- (f) Jednake mogućnosti za decu i roditelje, imajući u vidu razlike između dece;
- (g) Pravo da bude drukčiji;
- (h) Ukupan razvoj ličnosti deteta.

Jezik

Član 5.

5.1. U predškolskim institucijama vaspitanje će biti na albanskom jeziku.

5.2. U naseljenim mestima sa mešovitim stanovništvom predškolske institucije pružaju vaspitanje i na jezicima zajednica prema ustavnim odredbama i posebnim zakonima.

Deca sa posebnim potrebama

Član 6.

6.1. Sva deca obuhvatajuæi ovde i onu sa posebnim potrebama imaju pravo na predškolsko vaspitanje, koje æe se realizovati u skladu sa ovim zakonom i podzakonskim aktima.

6.2. U skladu sa ovim zakonom, deca sa posebnim potrebama obuhvataju decu sa mentalnim ošteæenjima, slepu i decu sa ošteæenjem vida, nemu i one sa ošteæenjem sluha, decu sa ošteæenjem u govoru, decu sa motoričnim ošteæenjima i emocionalnim poremeæajima i poremeæajima ponašanja, deca sa kombinovanim ošteæenjima i ostala deca koja su u opasnosti da budu u nepovoljnom obrazovnom položaju kojima su potrebne posebne instrukcije i dodatna stručna pomoæ ili specijalni programi.

Stvaranje uslova za smeštaj dece u predškolskim institucijama

Član 7.

7.1. Kada u blizini mesta boravka dece nema predškolskih institucija, zajednica ima pravo da se samoorganizuje u skladu sa ovim zakonom, da bi pružila usluge predškolskog vaspitanja. Na osnovu samoorganizovanja zajednice, nadležne institucije predškolskog vaspitanja dotične opštine, treba da pokušaju da nađu mogućnosti za podržavanje ovih inicijativa. Podrška treba da bude u skladu sa ovim zakonom i ostalim podzakonskim aktima.

7.2. Kada u blizini mesta boravka dece, u predškolskim institucijama nema slobodnih mesta iako broj aplikanata ispunjava uslove formiranja ostalih grupa, zajednica ima pravo da traži od nadležnih opštinskih institucija predškolskog vaspitanja da proširi kapacitet dotičnih predškolskih institucija. Ove zadnje, u optimalnom roku treba da pokušaju da ispune zahteve zajednice, ili da pomognu da se pronađu druge alternative.

7.3. Uslovi i mogućnosti pomenute podrške u gorenavedenim stavovima odrediæe se jasno podzakonskim aktima.

II. ORGANIZOVANJE I SADRŽAJ PREDŠKOLSKOG VASPITANJA U JAVNIM I DRUGIM

PREDŠKOLSKIM INSTITUCIJAMA

Osnovni zadaci

Član 8.

Osnovni zadaci predškolskih institucija su:

- a) Pomoæi roditeljima u zbrinjavanju i vaspitanju dece;
- b) Unapreðivanje kvaliteta života dece i porodice;
- c) Stvaranje uslova za razvijanje individualnih potencijala dece i njihovog manifestovanja; i
- d) Stvaranje uslova za osposobljavanje dece u ispunjavanju
zadataka i obaveza koje postavlja škola.

Član 9.

Vaspitno-obrazovni programi za predškolsku decu trebaju se bazirati na opšti plan i program predškolskog vaspitanja usvojenog od Saveta stručnjaka za programe i školske udžbenike MONT-a.

Plan i program

Član 10.

10.1. Predškolska institucija obavlja svoju delatnost na osnovu plana i programa rada, koji se priprema za jednu školsku godinu i traje od 1. septembra tekuæe godine do 31. avgusta naredne godine.

10.2. Godišnji plan i program rada za jednu školsku godinu donosi Upravni odbor predškolske institucije najkasnije do 31. avgusta.

10.3. MONT donosi Administrativno Uputstvo u vezi upravnog odbora, njegovog sastava i nadležnosti.

10.4. Godišnji plan rada obuhvata vaspitne programe, programe zdravstvene zaštite dece, higijene i ishrane, društvenog zbrinjavanja kao i ostalih programa koje predškolska institucija ostvaruje u dogovoru sa roditeljima dece.

10.5. Organizovanje i detaljne komponente života u predškolskim institucijama određuje se godišnjim planom rada, odobrenim od strane upravnog odbora predškolske institucije u saradnji sa savetom roditelja.

10.6. Godišnji plan rada određuje organizaciju institucije i Časove rada, programe, vaspitanje i zbrinjavanje dece (u porodičnom zbrinjavanju dece), svrstavanje dece u grupe po uzrastima, rad stručnjaka i ostalog osoblja u instituciji, saradnju sa roditeljima za vaspitanje i zbrinjavanje, zdravlje i druge pomoći, nadzor početnih vaspitača, odnose zajednice, saradnju sa nastavnim osobljem predškolskih institucija u oblasti predškolskog vaspitanja, programe avanziranja osoblja, programe rada institucije za stručno telo i ostalo osoblje kao i dinamiku vaspitne delatnosti, materijalne i druge potrebe za realizovanje vaspitnog procesa.

10.7. Obrada zadataka datih u stavu 2. i ostalih zadataka regulišu se administrativnim uputstvom.

Predstavljanje predškolskih planova i programa

Član 11.

11.1. Predškolske institucije će izlagati planove i programe dajući ciljeve, sadržaje i metode rada. Planovi i programi se posebno objavljuju za roditelje.

11.2. Javne i ostale predškolske institucije objavljuju mišljenje Saveta stručnjaka za školske programe i udžbenike MONT-a.

11.3. Obavezna pitanja koja se odnose na publiciranje (objavljivanje) će se utvrditi administrativnim uputstvom od strane MONT-a.

Programi za predškolsku decu i odobrenje

Član 12.

12.1. Vaspitno-obrazovni programi za predškolsku decu izrađeni od predškolskih i drugih javnih institucija ili stručnjaka treba da su u skladu sa opštim standardima predškolskog vaspitanja.

12.2. Vaspitno-obrazovni programi za predškolsku decu izrađeni od predškolskih i drugih javnih institucija biće odobreni od strane Saveta stručnjaka za školske programe i udžbenike MONT-a.

12.3. Vaspitno-obrazovni programi za predškolsku decu obuhvataće:

- (a) Imenovanje programa;
- (b) Filozofske premise;
- (c) Oblasti i ciljevi vaspitnih delatnosti;
- (d) Sadržaj;
- (e) Metodologiju;
- (f) Trajanje;
- (g) Načine i forme saradnje sa roditeljima.

12.4. Ponuđače vaspitnog programa za predškolsku decu u javnim institucijama treba da izabere Skupština Opština ili po dve i više opština, ako između njih postoji sporazum.

12.5. Programe za predškolsku decu u ostalim predškolskim institucijama izradiće osnivači ili odgovarajuće osoblje predškolskih institucija u skladu sa ovim zakonom i statusom osnivača.

Pravo za biranje jednog programa

Član 13.

13.1. Roditelji imaju pravo da izaberu predškolske programe za njihovu decu u javnim ili privatnim institucijama.

13.2. Način biranja programa reguliše se administrativnim uputstvom.

Trajanje programa u predškolskim institucijama

Član 14.

14.1. Predškolske institucije pružaju programe sa trajanjem kao što sledi:

- a) Programi sa punim rasporedom radnog vremena koji traju šest do deset Časova dnevno;
- b) Programi sa polovinom rasporeda radnog vremena koji traju tri do šest Časova dnevno, ujutru, poslepodne ili u smenama;
- c) Kratkotrajni programi koji traju 240 do 600 Časova godišnje za predškolsku decu.

14.2. Kratkotrajni i dugotrajni programi pružaju se deci do njihovog polaska u osnovnu školu.

14.3. Trajanje ostalih predškolskih programa regulisaæe se administrativnim uputstvom.

Registri predškolskog vaspitanja

Član 15.

15.1. Predškolske institucije treba da održavaju registre predškolskog vaspitanja utvrđenim od strane MONT-a.

15.2. Zahtevom MONT-a i ostalih nadležnih organa registri predškolskog vaspitanja se trebaju predati u određenom roku.

III. FORMALNO PREDŠKOLSKO VASPITANJE U PORODICI

Član 16.

16.1. Formalno predškolsko vaspitanje organizuje se i u porodici.

16.2. Formalno predškolsko vaspitanje u porodici se organizuje za decu koja zbog bolesti ne mogu da pohađaju predškolske institucije.

16.3. Uslovi i način organizovanja predškolskog formalnog obrazovanja reguliše se u skladu sa ovim zakonom i administrativnim uputstvom.

16.4. Način određivanja, finansiranja i nadziranja vaspitača koji radi u predškolskom obrazovanju u porodici biće regulisano administrativnim uputstvom.

IV. OSNIVANJE ASOCIJACIJA I SAVETODAVNIH GRUPA

Osnivanje asocijacija i savetodavnih grupa

Član 17.

Odgovorne institucije predškolskog obrazovanja na Kosovu koje obezbeđuju i podržavaju predškolsko vaspitanje mogu osnivati asocijacije i savetodavne grupe u cilju zajedničkog rešavanja njihovih problema, sarađuju sa stručnim administrativnim telom kao i da izvršavaju ostale zajedničke zadatke.

V. FINANSIRANJE

Izvori finansiranja

Član 18.

Programi predškolskog vaspitanja mogu se finansirati iz:

- (a) Kosovskog budžeta;
- (b) Osnivača;
- (c) Roditeljskih isplata;
- (d) Donacija i drugih izvora.

Osnivači i finansijska sredstva

Član 19.

19.1. Osnivač predškolske institucije dužan je da obezbedi sredstva za osnivanje i rad predškolske institucije.

19.2. Osnivač javnih predškolskih institucija je opština, dok su osnivači ostalih predškolskih institucija privatna pravna lica.

19.3. Predškolska institucija obezbedjuje sredstva i preko prodaje usluga na tržištu i drugih izvora u skladu sa zakonom.

19.4. Ako dva ili više osnivača osnivaju zajedno jednu predškolsku instituciju, sredstva iz stava 1. ovog člana obezbeđuju osnivači prema aktu osnivanja.

19.5. Sredstva iz prethodnih stavova ovog člana, realizovana u javnoj predškolskoj instituciji treba da se deponiraju u adekvatnom službenom bankarskom žiroračunu Konsolidovanog fonda Kosova, dok se njihovo korišćenje vrši na osnovu godišnjeg plana i programa predškolske javne institucije, koji odobrava ODO.

19.6. Namenjena sredstva za finansiranje javne institucije za predškolsko vaspitanje i način njihovog korišćenja regulisane se administrativnim uputstvom.

Finansijska kontrola

Član 20.

Upotrebu finansijskih sredstava u predškolskim institucijama će kontrolisati mehanizmi za kontrolu i inspekciju iz MONT-a i drugih odgovarajućih institucija.

Javne predškolske institucije

Finansiranje iz opštine

Član 21.

21.1. Razlika između cene vaspitnih programa i izvršene isplate od roditelja biće obezbeđena iz opštinskog budžeta za finansiranje ličnih dohodaka, dobara, такси zaposlenih u instituciji a takođe i troškova za materijal u skladu sa standardima.

21.2. Finansiranje iz prethodnog stava će obezbediti opština u kojoj roditelji imaju stalni boravak. Opština će takođe obezbediti finansiranje za decu, čiji su roditelji privremeni stanovnici ove lokalne zajednice ako bar jedan od njih redovno plaća takse na Kosovu.

21.3. Opštinski budžet æe takođe obezbediti fondove za održavanje i investiranje u imovinu i opremu javnih predškolskih institucija i ako je moguæe i za predškolske institucije koje rade na osnovu jedne koncesije.

Isplate izvršene od roditelja

Član 22.

Osnova isplate izvršene od roditelja biæe deČja ishrana i didaktički materijal.

Određivanje cena programa

Član 23.

Uslovi za određivanje cena vaspitnih programa biæe regulisani administrativim uputstvom.

Određivanje tarifa koje plaæaju roditelji

Član 24.

24.1. Tarife koje roditelji trebaju da plate odrediæe opština na osnovu stepena koji grupiše roditelje na osnovu prihoda. Članova porodice u poređenju sa prosečnom platom na Kosovu i porodičnom imovinom.

24.2. Roditelji koji primaju socijalnu pomoæ biæe oslobođeni ovih tarifa.

24.3. U sluČaju izuzetaka, opština može da na osnovu mišljenja nadležnih autoriteta za takse i socijalnu pomoæ, tokom određivanja tarifa za isplatu prime druge dokaze koji pokazuju stvarno socijalno stanje porodice kao i dodatak liČnog dohotka i imanja specifikovanih u prvom stavu ovog Člana.

24.4. Ako više od jednog deteta pohađa predškolsku instituciju, tarife za drugo dete biće smanjene za jedan razred.

24.5. Smanjenje tarifa za decu biće regulisano administrativnim uputstvom.

24.6. Ne uzimajući u obzir uslovljavanje ovog stava, roditelji koji se ne pridržavaju obaveze plaćanja takse prihoda na Kosovu, moraću da plate punu cenu programa koji pohađaju njihova deca.

Razvoj predškolskog vaspitanja

Sredstva iz Kosovskog Budžeta

Član 25.

25.1. Iz Kosovskog Budžeta se mogu finansirati:

- a) Dalji stalni naučni razvoj predškolskog vaspitanja, MONT snosi odgovornost za dotične institucije;
- b) Mogućnost pristupa najnovijim naučnim dostignućima stručnom i pomoćnom osoblju predškolskih institucija;
- c) Stručni skupovi;
- d) Zapošljavanje i stručna obuka tokom probnog rada;
- e) Časopisi za decu, stručni časopisi i subvencije za stručne publikacije;
- f) Opremanje i funkcionisanje mediateke javnih predškolskih institucija;
- g) Međunarodna saradnja.

25.2. Dečije kategorije koje su posebni korisnici Kosovskog budžeta su:

- a) Predškolske hospitalizovane grupe u bolnicama koje deluju na nivou Kosova;

- b) Predškolske deČije grupe sa posebnim potrebama, i
- c) Deca invalida rata.

Ostale predškolske institucije

Licenciranje ostalih predškolskih institucija

Član 26.

Licenciranje privatnih predškolskih institucija vrši MONT.

Mogućnosti i zahtevi za podršku, finansiranje

Član 27.

27.1. MONT i ostale opštinske institucije odgovorne za predškolsko vaspitanje težiæe da podrže javne finasijske inicijative koje pružaju usluge predškolskog vaspitanja. Sa namerom da se poveæea procenat dece koji imaju pristup ovoj vrsti vaspitanja i opšti kvalitet predškolskog vaspitanja na Kosovu, MONT i odgovorne predškolske opštinske institucije tokom razmatranja za finansijsko podržavanje ovih inicijativa, treba da imaju u vidu i ove kriterije:

- a) Geografski položaj zajednice u kojoj se pruža ova usluga, imajuæi posebno u vidu ruralne i zapostavljene zone;
- b) Usluge za decu sa posebnim potrebama;
- c) Osoblje predškolskih institucija treba da je zaposleno na osnovu zakonskih normi;
- d) Da sva deca imaju pristup.

27.2. NaČini, uslovi i mogućnosti finansiranja ostalih predškolskih institucija biæe regulisane administrativnim uputstvom.

VI. ZAPOSLENI U PREDŠKOLSKIM INSTITUCIJAMA

Zahtevi u vezi kvalifikovanja

Član 28.

28.1. Vaspitne aktivnosti u predškolskim institucijama treba da realizuju predškolski vaspitači, predškolski asistenti, savetnici, specijalisti raznih vaspitno-obrazovnih oblasti.

28.2. Predškolski vaspitači predškolskog uzrasta koji pružaju specijalne programe za decu predškolskog uzrasta sa posebnim potrebama, treba da imaju isti nivo obrazovanja koji je potreban za ostale predškolske vaspitače i treba da imaju adekvatnu kvalifikaciju.

28.3. Predškolske grupe koje obuhvataju i decu sa posebnim potrebama, u nedostatku određenog kadra prema Članu 28.2 može vaspitati jedan predškolski vaspitač koji ima diplomu opšteg predškolskog vaspitanja i dodatno obrazovanje i osposobljavanje za decu sa posebnim potrebama.

28.4. Vaspitači treba da imaju:

- a) Diplomu Fakulteta za vaspitanje predškolskog programa,
- b) Diplomu Više pedagoške škole – smer za vaspitače;
- c) Diplomu Filozofskog fakulteta – smer Pedagogija, i
- d) Diplomu Fakulteta za obrazovanje, sa adekvatnim obukama za predškolske vaspitače certifikovanih od MONT-a.

28.5. Osoblje koje rukovodi predškolskom institucijom treba da ima:

- a) Fakultetsku diplomu sa programima predškolskog vaspitanja i razvijanja predškolske dece;
- b) Iskustvo i sposobnost za menadžiranje;
- c) U nedostatku mogu se izabrati i kandidati obrazovnih profila sa pedagoškom spremom.

28.6. Izbor rukovodstva predškolskih institucija vrši MONT, dok za druge predškolske institucije osnivač.

28.7. Sastav komisije i način izbora rukovodstva predškolske institucije određuje se administrativnim uputstvom.

28.8. Predškolski asistent treba da ima:

a) Diplomom srednje škole jednog završenog programa

predškolskog obrazovanja, ili

b) Diplomom srednje škole dopunjenu stručnim adekvatnim obukama, i certifikovanu od MONT-a.

28.9. Savetnici treba da imaju univerzitetsku diplomu dotičnog pravca kao i pedagoške kvalifikacije.

28.10. Specijalisti treba da imaju univerzitetsku diplomu, u nedostatku toga, mogu se zaposliti i sa Višom pedagoškom školom.

28.11. Zaposlenje u institucijama predškolskog obrazovanja se vrši na osnovu Zakona o Civilnoj službi.

Časovi rada vaspitača

Član 29.

29.1. Fond radnih Časova za predškolske vaspitače obuhvata pripreme, planiranje, realizovanje vaspitnih aktivnosti, saradnju sa roditeljima, učestvovanje u organizovanju života i rada u predškolskim institucijama.

29.2. Nedeljni fond radnih Časova vaspitača biće određen administrativnim uputstvom.

VII. PRIKUPLJANJE I ZAŠTITA LIČNIH PODATAKA

Član 30.

Predškolske institucije æe prikupiti, obraditi, Čuvati, održavati i koristiti liČne podatke održane i registrovane u skladu sa pravilima za Čuvanje liČnih informacija identifikovanja ako se ne odredi drukČije ovim zakonom.

Vrsta podataka u predškolskim institucijama

Član 31.

Radi osiguranja predškolskog vaspitanja, nadgledanja i korišæenja aktivnosti za statistike, u predškolskim institucijama treba da se saČuvaju dole navedene podaci:

- a) Podaci o deci koja su aplicirala i o onoj koja su primljena;
- b) Podaci o sumama koje su roditelji isplatili;
- c) Podaci o deci kojima je potrebna podrška i posebno savetovanje;
- d) Eventualni podaci nekog kuænog staratelja za dete/decu.

Podaci dece koja su aplicirala i koja su primljena

Član 32.

Podaci dece koja su aplicirala i koja su primljena regulisaæe se administrativnim uputstvom.

Podaci o isplaćenim iznosima roditelja i socijalno stanje porodica

Član 33.

33.1. Predškolske institucije treba da sačuvaju podatke o isplaćenim iznosima roditelja.

33.2. Podaci o isplaćenim iznosima roditelja treba da sadrže:

- a) Individualne sume računa koje treba da plate roditelji;
- b) Isplate mesečnih računa roditelja.

33.3. Podaci iz stava 2, ovog Člana treba da se sačuvaju kako bi se nadgledale mesečne isplate.

33.4. Predškolske javne institucije treba da obezbede podatke stava 2. ovog Člana iz opštine koja je nadležna za određivanje iznosa računa koji roditelji trebaju da plate, dok to za druge predškolske institucije određuje osnivač.

33.5. Podaci o socijalnom stanju porodica dece koja pohađaju jednu predškolsku instituciju treba da sadrže informaciju o:

- a) Prihodu, budžetu i imovini članova porodice;
- b) Broju članova porodice;
- c) Činjenicama i drugim okolnostima koje mogu uticati na iznos računa;
- d) Računima koje su roditelji platili.

33.6. Opštine treba da prikupljaju podatke iz tačke a) i b) prethodnog stava ovog Člana, samo za roditelje koji traže popust u računima (cenama).

33.7. Osnivači mogu delegirati predškolskim institucijama pravo za prikupljanje i čuvanje podataka o socijalnom stanju porodica.

Podaci o deci kojoj je potrebna posebna podrška i savetovanje

Član 34.

34.1. Podaci o deci kojoj je potrebna posebna podrška i savetovanje treba da obuhvataju:

- a) Porodičnu i socijalnu anamnezu;
- b) Anamnezu razvoja;
- c) Dijagnostičku proceduru;
- d) Proceduru o stručnoj podršci;
- e) Stručno mišljenje ostalih institucija: centara za socijalnu zaštitu, zdravstvenih institucija, centara za pružanje podrške, savetovanje i obrazovanje.

34.2. Lični podaci o deci kojima je potrebna posebna podrška i savetovanje biće prikupljeni na osnovu rasuđivanja savetodavne službe.

34.3. Lični podaci specifikovani u prvom stavu biće sakupljeni u dogovoru sa roditeljima ili zakonskim starateljima dece, osim u slučajevima kada su deca ugrožena od porodice i potrebna im je zaštita.

34.4. Savetnici će biti dužni da tretiraju specifikovanu informaciju iz prvog stava ovog člana sa stručnim poverenjem. Ostali specijalisti koji primaju takve podatke kao razlog svoje prirode rada isto tako treba da tretiraju kao stručno poverljive podatke.

Način prikupljanja podataka

Član 35.

Način prikupljanja podataka biće regulisan administrativnim uputstvom.

Čuvanje podataka

Rok Čuvanja podataka

Član 36.

Beleške o podacima aplikanta æe se izbrisati u roku od godinu dana za dete koje nije bilo primljeno, dok æe se podaci o pohađačima predškolske institucije mogu izbrisati na osnovu Zakona o Čuvanju službenih dokumenata.

Zaštita podataka

Član 37.

37.1. Predškolske institucije su dužne da svoje podatke pošalju na zahtev MONT-u.

37.2. Predškolske institucije i opština treba da objave podatke iz svojih dosijea ostalim administrativnim organima ili organizacijama na osnovu Zakona za pristup službenim dokumentima.

37.3. Kada se podaci obrade, identifikovani lični podaci se mogu upotrebiti i objaviti samo u formi u kojoj se identitet jedne osobe neæe otkriti.

37.4. Identifikovani lični podaci u vezi ličnog razvoja deteta iz ličnih dosijea dece u predškolskim institucijama mogu se uputiti van predškolske institucije na zahtev druge institucije samo odobrenjem roditelja deteta, ako nije drugčije predviđeno posebnim zakonom.

VIII. NADZOR

Član 38.

38.1. Nadzor nad sprovođenjem ovog zakona i odredaba koje proizilaze iz ovog zakona vrši MONT.

38.2. Inspekcijski nadzor vrši inspekcija za obrazovanje, u skladu sa zakonom o inspekciji za obrazovanje.

38.3. Stručni pedagoški nadzor rada vaspitača i stručnih saradnika se ostvaruje u okviru Ministarstva za obrazovanje, nauku i tehnologiju od strane stručnih pedagoških nadzornika ili drugog stručnog osoblja, koje ovlašćuje MONT.

38.4. Način izvršenja stručno pedagoškog nadzora, prava, zadataka i ovlašćenja stručno-pedagoških nadzornika i drugih lica ovlašćenih za stručno-pedagoški nadzor regulišu se administrativnim uputstvom.

38.5. Nadzor zdravstvene inspekcije o sprovođenju ovog zakona, koji se odnosi na zdravstvenu zaštitu i dečiju ishranu, sprovodi opštinska sanitarna inspekcija.

38.6. Nadzor sanitarne inspekcije o sprovođenju ovog zakona, koja se odnosi na dečju ishranu, sprovodi Ministarstvo zdravlja.

38.7. Nadzor protiv opasnosti od požara vrši protivpožarna služba.

38.8. Nadzor stručnog rada u primeni ovog zakona, za deo koji se odnosi na socijalno zbrinjavanje i zloupotrebu dece organizuje i sprovodi Ministarstvo rada i socijalne zaštite kao i ostale odgovarajuće institucije.

38.9. Predškolske institucije su dužne da izveštavaju o svakoj uznemirenosti ili slučaju koji se odnosi na zaštitu dece dotičnih institucija, na osnovu Člana 19. Konvencije o pravima deteta, usvojene od strane Generalne Skupštine Organizacije Ujedinjenih Nacija 20. novembra 1989.

Zabrana rada

Član 39.

39.1. Ako nadležni državni organ potvrdi da predškolska institucija ne ispunjava uslove predviđene zakonom određene optimalan rok, koji ne ugrožava blagostanje dece, u okviru kojeg predškolska institucija treba da eliminiše neispravnosti.

39.2. Ako predškolska institucija ne eliminiše neispravnosti u određenom roku, nadležni državni organ doneće akt kojim će zabraniti rad predškolskoj instituciji. Troškovi sistematizacije dece u predškolskim institucijama snosiće predškolska institucija, kojoj je rad prekinut.

Kazne

Član 40.

40.1. Osnivač institucija i vaspitno-obrazovnih organizacija biće kažnjen administrativnom kaznom od 500 - 1.000 €, ako bude prekoračio broj dece prema uzrastu, dok će predškolski direktori biti odgovorni za delatnost predškolskih institucija za jednu kaznu od 200 - 1.000 €, ako je broj učenika jednog uzrasta veći od dozvoljenog broja administrativnim uputstvom.

40.2. U slučaju ponavljanja kršenja iz stava 1., administrativne kazne se udvostručavaju.

40.3. U slučaju ponovnog kršenja biće pokrenut postupak za razrešenje direktora i oduzimanje licence rada instituciji.

IX. PREKID RADA PREDŠKOLSKE INSTITUCIJE

Član 41

41.1. Prekid rada institucija predškolskog vaspitanja može se izvršiti odlukom osnivača.

41.2. Rešenjem MONT-a, ako se vaspitno-obrazovna delatnost vrši bez licence MONT-a.

41.3. Predškolskoj instituciji se prekida rad prema određenim uslovima i načinu predviđenom ovim zakonom.

41.4. Rešenjem o prekidu rada predškolske institucije određuje se i rok i način prekida rada i reguliše se način sistematizovanja dece, koja su bila pohađaći predškolske institucije u drugu dotičnu instituciju, prema mogućnostima.

41.5. Slučajevi prekida rada predškolske institucije određuje se administrativnim uputstvom.

X. PRIVREMENE I ZAVRŠNE ODREDBE

Finansiranje

Član 42.

42.1. Pre adaptiranja programa predškolskih institucija u skladu sa ovim zakonom, u nastavku ove tačke se računaju kao javne usluge u oblasti predškolskog vaspitanja i pripremanja u školi:

- a) Predškolsko vaspitanje dece pre upisa u školu, uključujući pripremanje dece za osnovnu školu;
- b) Vaspitanje i staranje za predškolsku decu sa posebnim potrebama prema zakonu;
- c) Programi za predškolsku decu građana van zemlje.

42.2. Specifikovane aktivnosti iz tačke (a) prethodnog stava biće finansirane iz opštinskog budžeta, specifikovane aktivnosti iz tačke (b) biće finansirane iz opštinskog i državnog budžeta, dok specifikovane aktivnosti iz tačke (c) prethodnog stava iz konsolidovanog budžeta Kosova i naših građana van Kosova.

Predškolski vaspitači

Član 43.

Predškolski vaspitači koji ispunjavaju zahteve za predavanje pre stupanja na snagu ovog zakona mogu nastaviti vaspitni rad i nakon stupanja na snagu ovog zakona.

Zaposlenje

Član 44.

Zaposlenje osoblja u javnim predškolskim institucijama se vrši na osnovu Zakona o civilnoj službi.

Odobrenje plana i programa

Član 45.

45.1. Savet stručnjaka za školske programe i udžbenike MONT-a vrši odobrenje plana i programa predškolskog vaspitanja.

45.2. Do odobrenja novog plana i programa predškolskog obrazovanja nastaviæe se rad sa postojeæim planom.

Usklađivanje programa

Član 46.

46.1. Javne i ostale predškolske institucije usklađuju njihove programe u skladu sa standardima vaspitanja i predškolskog obrazovanja ovim zakonom u roku od 2 godine, nakon stupanja na snagu ovog zakona.

46.2. Usklađivanje plana i programa sa novim planom i programom predškolskog vaspitanja treba realizovati do 2007. godine.

46.3. Ako pomenute institucije u prvom stavu ovog Člana ne ispunjavaju specifikovane dužnosti u prvom i drugom stavu ovog Člana uzeće im se licenca rada.

Postepeno smanjenje broja dece po uzrastima

Član 47.

Broj dece po Članu 2.3 ovog zakona realizovaće se do 1. septembra 2007. godine.

Član 48.

MONT treba da teži tome da do 2010. godine obuhvati predškolskim vaspitanjem svu decu uzrasta pet do šest godina. obezbedi sveobuhvatnost dece pet do šest godina u predškolskom vaspitanju.

Član 49.

MONT donosi administrativna uputstva u roku od jedne godine za dopunu ovog zakona.

Stupanje na snagu

Član 50.

Stupanjem na snagu ovog zakona, prestaju da važe dosadašnji zakonski i podzakonski akti, koji su regulisali ovu oblast.

Član 51.

Ovaj zakon stupa na snagu nakon usvajanja u Skupštini Kosova i proglašenja od Specijalnog Predstavnik Generalnog Sekretara.

Zakon Br. 02/L-52

19. januar 2006